

KAL 902 / POLÁRNY LET V PASCI

Špeciálny spis 15 / 20. apríl 1978 — navigácia, zásah, prežitie a spor o vysvetlenie.

Let z Paríža do Soulu cez Anchorage sa skončil na zamrznutom jazere v Sovietskom zväze. Medzi odletom a záchranou stoja odklon z trasy, vojenské zachytenie a dvaja mŕtvi cestujúci. Tento spis sleduje ľudský príbeh aj to, ako z rovnakých udalostí vznikajú rozdielne vysvetlenia. Beterov Audio Letter 33 porovnávame s diplomatickými, leteckými a kozmickými prameňmi.

1

UDALOSŤ

20. apríl 1978 / Boeing 707

KAL 902 je samostatný prípad. KAL 007 z roku 1983 bol iný let, iný stroj a iná katastrofa. Pri zdrojoch strážime dátum aj označenie lietadla.

2

PRAMENE

Kazeta, diplomati, technické archívy

Beterov prepis dokladá jeho slová. Rueckert a Tomsen opisujú udalosť z diplomatickej skúsenosti; NASA, NRO, FAA a FRUS umožňujú overiť širší kontext.

3

SPORNÉ MIESTA

Navigácia, signály, počty, úmysel

Tam, kde sa pramene rozchádzajú, rozdiel nezakrývame. Presnosť znamená priznať hranice rekonštrukcie a nevymýšľať chýbajúce záznamy.

AKO ČITAŤ TENTO SPIS

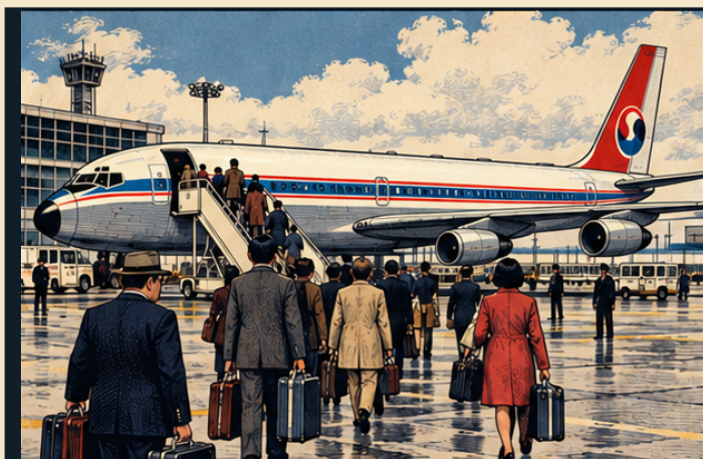
Označenie TVRDENIE patrí Beterovej interpretácii. ZÁZNAM označuje doložený historický alebo technický údaj. Redakčné otázky vysvetľujú, čo by bolo potrebné na overenie. Všetky scény sú novo vytvorené ilustrácie, nie dobové fotografie ani presné technické výkresy.

PRAMENE A ILUSTRÁCIE

Prepisy Audio Letters ukazujú, čo Beter tvrdil. Dobové dokumenty, archívy a inštitucionálne prehľady poskytujú samostatné overenie a kontext. Texty sú redakčné parafrázy; obrazy sú nové ilustrácie. Úplné odkazy sú v prílohách Sources.pdf a Sources.txt v PDF aj ZIP-e.

1 / POLÁRNY LET MIMO TRASY

20. apríl 1978: Paríž, plánované medzipristátie v Anchorage a nečakaný sovietsky cieľ.

1 ODLET Z PARÍŽA

Boeing 707 odlieta z Orly do Soulu cez Anchorage. Ide o let 902 z roku 1978; nezamieňajme ho s katastrofou letu 007 v roku 1983. [H1, H3]

2 LIETADLO

ICAO eviduje Boeing 707 s registráciou HL7429. Obráz je nová ilustrácia, nie fotografia ani doklad presnej konfigurácie pilotnej kabíny. [H3]

3 PLÁNOVANÝ PRELET

Plánovaná cesta pokračovala k Aljaške. Lietadlo sa však dostalo nad Barentsovo more a do sovietskeho vzdušného priestoru. Odklon je doložený; úmysel potrebuje vlastné dôkazy. [H1, H2]

4 NAVIGÁCIA NA SEVERE

FAA venuje polárnym oblastiam a magnetickej nespoľahlivosti osobitnú pozornosť. Tento všeobecný fakt ešte neurčuje presnú príčinu chyby na konkrétnom lietadle. [H4]

5 SLNKO JE INDÍCIA

Poloha Slnka môže podnietiť kontrolu; sama osebe však nenahradí rekonštrukciu letu. Pri hodnotení treba spojiť čas, smer, prístroje a to, čo mohol svedok skutočne vidieť.

6 CITLIVÉ POBREŽIE

Na Kole boli významné sovietske námorné a vojenské zariadenia. Geografia vysvetľuje poplach, no samotný prelet citlivou oblasťou nedokazuje prieskumné zadanie. [H1]

2 / ZÁSAH A BOJ O PREŽITIE

Jadro ľudského príbehu: útok na civilné lietadlo, ktorého väčšina osadenstva prežila.

1 STÍHACIE LIETADLO

Dopravné lietadlo zachytili sovietske Su-15. Neskôršie výpovede oboch strán sa líšili v signáloch, rádiovom spojení aj reakcii posádky. [H2]

2 SPORNÉ SPOJENIE

Pilot opisoval neúspešné rádiové volania, sovietske podanie neposlušnosť. Tento rozpor nevyrieši dramatický obrázok ani vymyslený dialóg v kabíne. [H2]

3 VERZIA S RAKETOU

Diplomati George Rueckert a Peter Tomsen opisujú raketový zásah. Beter hovorí o streľbe. Zobrazujeme raketovú verziu a rozpor výslovne označujeme. [H2, H5, P1]

4 V KABÍNE

Po poškodení krídla a trupu nasledoval pokles tlaku a prudké klesanie. Dvaja cestujúci zomreli. Strach preživších si zasluži pozornosť nezávisle od každej geopolitickej teórie. [H1]

5 ĽAD NAMIESTO DRÁHY

Posádka priviedla poškodený stroj na zamrznuté jazero v Karélii. Pristátie zachránilo mnoho životov; nevysvetlilo však, prečo lietadlo tak ďaleko zabľúdilo. [H1, H5]

6 POMOC AJ ZADRŽANIE

Udalosť sa zmenila na záchrannú aj diplomatickú záležitosť. Južná Kórea požiadala o americkú pomoc, keďže nemala veľvyslanectvo v Moskve; pomoc žiadalo aj Japonsko. [H5]

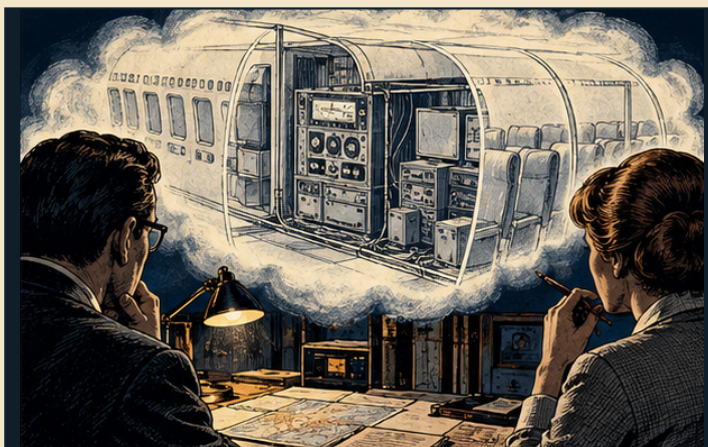
3 / BETEROVA „LIETAJÚCA LUSITANIA“

TVRDENIE: nasledujúce scény znázorňujú obvinenie, nie nájdené dôkazy.

1 TVRDENIE / ANALÓGIA

Beter predstavuje cestujúcich ako krytie špionáže. Prirovnanie k Lusitanii vytvára morálny rámec, no analógia nedokazuje, aké zariadenia lietadlo nieslo.

2 TVRDENIE / SKRYTÉ SENZORY

Tvrdí, že na palube boli prieskumné prístroje. Táto ilustračná aparatúra nie je nález. Presvedčivé overenie by vyžadovalo autentický inventár, fotografiu alebo záznam prehliadky.

3 TVRDENIE / SPOJENIE S CIA

Tvrdí, že údaje šifrovane prijímala CIA. Také spojenie musí doložiť správa s overiteľným pôvodom, časom a obsahom; všeobecný obraz rádiovej miestnosti nič nedokazuje.

4 TVRDENIE / ZÁMERNÁ TRASA

Odklon pokladá za zámerný. Naša otázka je užšia: ktoré pozorovanie odliší plánovanú misiu od navigačnej chyby? Samotná blízkosť základne na to nestačí.

5 TVRDENIE / CHÝBAJÚCE DRUŽICE

Misiu vysvetľuje stratou americkej siete špiónážnych družíc. Argument teda závisí od ďalšieho veľkého tvrdenia. Jeho kozmický predpoklad porovnáva ďalšia strana s nezávislými záznamami.

6 TVRDENIE / VANCEOVO ROZHODNUTIE

Spravodajské údaje vraj Vanceovi umožnili ďalej odkladať dohodu. Súvislý príbeh ešte potrebuje doložiť reťaz od zberu cez doručenie a prijatie až po zmenu rozhodnutia.

4 / KOZMICKÝ PREDPOKLAD

Mená skutočných družíc nepotvrdzujú úlohy, ktoré im pripisuje rozprávanie.

1 TVRDENIE / KOZMOS 929

Beter líči Kozmos 929 ako lúčový interceptor. Obráz je špekulatívny. Označenie družice je identifikačný údaj, nie dôkaz zbrane, ktorú tu kreslíme.

2 ZÁZNAM / SKÚŠKA TKS

Technická história NASA označuje Kozmos 929 za bezpilotnú skúšku TKS vypustenú 17. júla 1977. Spájala návratovú kabínu s modulom FGB. [H6]

3 OBRAZ POTREBUJE PRÍČINU

Žiaru na oblohe možno odфотографovať, aj keď jej príčina zostáva neistá. Tajná bitka vyžaduje nezávislé údaje o dráhach, čase a fyzikálnych stopách. Panel predstavuje otázku.

4 ZÁZNAM / PRIESKUM

Záznamy NRO zaraďujú program HEXAGON do rokov 1971–1986. Používal panoramatické kamery a vracal film v návratových puzdrách; nebol lúčovou zbraňou. [H7]

5 POKRAČOVANIE PROGRAMU

Odtajnená história zachytáva ďalšie misie aj po roku 1978. To odporuje predstave trvalého vyradenia celej kapacity; samo osebe však neodhaľuje každú schopnosť v konkrétny deň. [H8]

6 ODDEĽME DRUHY ZÁZNAMOV

Orbitálna skúška, pozorované svetlo a spravodajská teória sú odlišné druhy informácií. Kresby sú ilustračné; technickú identifikáciu hľadáme v priložených záznamoch NASA a NRO.

5 / MOSKVA, SOUL A CESTA DOMOV

Diplomacia je doložená; údajná výmena služieb potrebuje vlastný dôkaz.

1 20. APRÍL / VANCE A GROMYKO

Vanceov telegram zachytáva dlhé moskovské rokovania o SALT II v ten deň a následnú súkromnú diskusiu. Časový súbeh je skutočný a priamo overiteľný. [H9, H10]

2 ČO OBSAHUJÚ TELEGRAMY

Dokumenty riešia raketové limity, nové typy zbraní, demontáž aj bombardér Backfire. Zachytávajú vyjednávanie, spory a kompromisy; nedokladajú rozkaz na misiu letu 902. [H9, H10]

3 OTÁZKA VOJSK V KÓREI

Beter spája prípad so spomalením odsunu z Kórey. Memorandum z 21. apríla osobitne rieši úpravu odsunu v širšej ázijskej stratégii. Časová blízkosť nedokazuje výmenný obchod. [P1, H11]

4 KONZULÁRNA ÚLOHA

Tomsen spomína rokovania o prístupe a prepustení aj sovietskeho predstaviteľa Michaila Kapicu. Ide o svedectvo o riešení krízy, nie dôkaz objednanej špionážnej úlohy civilného letu. [H5]

5 PAN AM DO HELSÍNK

Prepustenú skupinu odviezol Boeing 727 Pan Am z Murmanska do Helsínk. Rueckert kladie formálne odovzdanie na skoré hodiny 23. apríla; pilot a navigátor zostali zadržaní. [H1, H2]

6 NÁVRAT POSLEDNÝCH DVOCH

Oboch letcov napokon prepustili; fotografie zachytávajú ich príchod do Kodane 29. apríla. Ich vyjadrenia treba čítať aj v kontexte zadržania a vypočúvania. [H2]

6 / ČO UNESÚ DÔKAZY

Dramatický prípad je jasnejší, keď od prameňa žiadame iba to, čo môže doložiť.

1 POČTY SA ROZCHÁDZAJÚ

Publikované súčty sa líšia: história Pan Am uvádza 110 osôb, Rueckertov rozpis spolu 113. Rozpor zachovávame; z nezhodných podaní nevytvárame zdanlivo definitívny zoznam. [H1, H2]

2 POŠKODENIE A VÝKLAD

Poškodené krídlo a kabína neurčujú tajné poslanie. Fyzické stopy, identifikácia zbrane a politický úmysel sú tri samostatné otázky; každá potrebuje primeraný dôkaz.

3 HRANICE SVEDECTVA

Diplomati sa zúčastnili riešenia následkov, nepozorovali dianie v oboch kabínach. Ich výpovede sú cenné, no spomienka, následný rozhovor a priame pozorovanie nie sú to isté. [H2, H5]

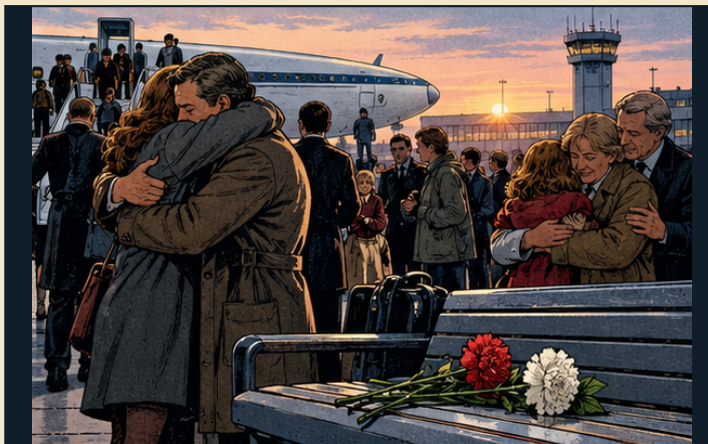
4 ĽUDSKÁ PERSPEKTÍVA

Motív denníka ilustruje pohľad cestujúcej; nie je kópiou konkrétneho dokumentu. Strach a prežitie vysvetľujú silu príbehu bez toho, aby sa stali dôkazom sprisahania.

5 ČO BY ZMENILO ZÁVER?

Overené rozkazy, autentický inventár alebo dohľadateľná spravodajská správa by mohli zásadne zmeniť hodnotenie. Nezodpovedaná otázka je dôvod skúmať, nie povolenie domyslieť chýbajúci dôkaz.

6 VECNÉ UZAVRETIE

Útok, núdzové pristátie aj diplomatickú záchranu podopierajú viaceré pramene. Špionážny výklad zostáva v preskúmaných zdrojoch nepreukázaný. Dva stratené životy nie sú rétorický prostriedok.

ČASOVÁ OS / UDALOSTI A TVRDENIA

Dátumy doložených udalostí odlišujeme od dátumov v Beterovom výklade.

DÁTUM	UDALOSŤ / PRAMEŇ	VÝZNAM / TVRDENIE
17. 7. 1977	Kozmos 929 / NASA	Bezpilotná skúška TKS; iná doložená úloha než Beterov opis.
2. 2. 1978	Koniec letu FGB	NASA uvádza riadený zánik orbitálnej časti Kozmosu 929.
20. 4. 1978	Odlet KAL 902	Paríž-Anchorage-Soul bola plánovaná trasa letu.
20.-21. 4.	Zásah a pristátie	Útok, poškodenie a núdzové pristátie na ľade v Karélii.
20. 4. 1978	Vanceove telegramy	FRUS zaznamenáva rokovania SALT II s Gromykom.
21. 4. 1978	Ázijská stratégia	Brzezinského memorandum rieši aj úpravy odsunu z Kórey.
23. 4. 1978	Odovzdanie skupiny	Podľa Rueckerta nasledoval odlet do Helsínk.
28. 4. 1978	Audio Letter 33	Beter zverejňuje svoj výklad osem dní po udalosti.
29. 4. 1978	Návrat dvoch letcov	Pilot a navigátor po prepustení prichádzajú do Kodane.
1. 9. 1983	KAL 007 / iný prípad	Tento neskorší incident nie je predmetom spisu SD15.

PREŽITIE JE DOLOŽENÉ. TAJNÉ ZADANIE NIE.

Preskúmané pramene umožňujú sledovať let, zásah a záchrannú diplomáciu. Nedokladajú tajné zadanie CIA. Aj nezávislé svedectvá majú rozpory; preto ostávajú neisté detaily označené a celý register prameňov priložený.